

PAVLVS seruus dei, apostolus autem
Christi Iesu, secundū fidem electorū dei,
& agnitionem ueritatis eius quæ secun-
dum pietatem est in spem uitæ æternæ
quā, pmisit deus uerax ante tempora se-
cularia: manifestauit autem tēporibus
suis uerbum suū in prædicatione, quod
creditum est mihi secundum præceptum saluatoris no-
stri dei, **Tito** germano filio secundum cōmunem fidem,
gratia & pax a deo patre & Christo Iesu saluatore no-
stro.) **Decretum** donum a deo quod ante secula promi-
serat, tempore saluatoris in prædicatione apostolorum
manifestatum declarat. **Sic enim** promiserat, quod etiā
sibi creditum dicit, ut gentibus insinuaret prædestinatā
misericordiam dei, ut & **Titus** uerus eius filius, id est, se-
cundum euangelium, hoc est enim uerum quod æternū
est. **Hanc** dei uoluntatem & sollicitè suscipiens prædica-
ret gratiam dei & pacem, ut accepto dono pacifici fiant
cum deo & patre, quia omnia ex ipso sunt & **Christo Ie-**
su saluatore nostro, quia ipse liberauit nos a morte.
Huius rei gratia reliqui te **Crete**, ut ea quæ defunt cor-
rigas & instituas per ciuitates presbyteros, sicut & ego
tibi disposui. **Si quis est sine crimine**, unius mulieris uir,
filios habens fideles, non in accusatione luxurię, aut in-
obsequentes. **Oportet enim** episcopum sine crimine esse,
sicut dei dispensatorem, non proteruum, non iracundū,
non uino deditum, non percussorem, nō turpia lucra ap-
petentē, sed hospitalem, benignū, prudentē, iustū, sanctū,
continentem, tenacem eius sermonis, qui secundum do-
ctrinam fidelis est, ut potens sit exhortari in doctrina sa-
na, & contradicentes se uincere. **Sunt enim multi & non**
obediētes, uaniloqui & seductores, maxime hi qui sunt
ex circumcissione, quos oportet redargui, qui uniuersas
domos subuertunt, **docentes quæ non oportet turpis**
luci gratia.) **Manifesta sunt quæ lecta sunt.** **Episcopum**
em̄ & sanctum in operibus & uerbis prudentē ordinari
uult

uult, ut & fratres exhortari possit, & contradicentes cō-
 uincere, maxime eos qui errant ex Iudæis, qui sub nomi-
 ne Christi Iudaizare docebant, quos alibi falsos fratres
 appellat. Renati enim in Christo nō puri erant Christi-
 ani: partim enim legem, partim Christū uenerari uole-
 bant. Hos dicit quia domos subuertebant praua ista dō-
 ctina. Duplici etenim genere turpibus lucris studebant
 quia ideo hæc magis agebant, ut placerent Iudæis, à qui-
 bus sumptus sperabāt, ut pecuniam lucrifacerent & præ-
 putium. Hi erant quæstus eorum, sicut dominus dicit Iu-
 dæis: Ambulatis mare & aridam, ut faciatis unum pro-
selytum. Hæc duo turpia lucra appellat, quia qui sub no-
 mine dei docet, non deuotionis causa, sed quæstus, turpis
 lucrī captator est. Similiter & qui per circūcisionem ali-
 quem uult acquirere. Vnde alibi ait: Et gloria in puden-
dis eorum: ¶ Dixit quidam ex ipsis proprius eorū pro-
pheta: Cretenses semper mendaces, malæ bestię, uentres
pigri. Testimonium hoc uerum est.) Quidam ex Cretē-
 sibus melioratus per disciplinam dominicam, quid sen-
 tiendum esset de Cretensibus indoctis expressit, quod &
 mali essent & ociosi uellent comedere. Malicia enim pas-
 ci uolebant, qui cum nihil profunt, gestiūt & nocere. Du-
 plex ergo malum est. Tales erant & Cretenses, unde istū
 prophetam appellat, sed in causa Cretensium. Tam ue-
 ra enim hunc de his asserit locutum ut prophetam. Fal-
 si enim prophetam impossibile est. ¶ Quam ob causam
argue illos dure, ut sani sint in fide, nō intēdētes Iudai-
cis fabulis & mandatis hominū auersantium se à uerita-
te.) Insistendum præcipit in correptione illorum, ut cō-
uerti possint, & illa sectari quæ iusta sunt, & legi dei con-
digna, auertētes se à Iudaicis fabulis: quia in lege nemo
iustificatur apud deum, quanto magis in mandatis ho-
minum. Quicquid enim aduersum ueritatē opponitur,
& interiora uerborum legis, colorem sequuntur non sa-
pientiam, ideo fabulas dicuntur narrare, nō ueritatem. Pu-
tant enim nunq̄ recedēdum ab his quæ Moyses tradidit,
utputa

utputa de escis, aut coniugijs, aut neomenijs, aut sanguine mustelæ, uel domo immunda diebus septem, cum sci-
ant primores suos **Abraam, Isaac, & Iacob** sine his iusti-
ficatos & dei amicos appellatos: **Et Ezechiele** propheta
contestante, quia propter quod legem dei & iustificati-
ones eius prophanauerint, præcepta acceperint, & man-
data non bona, in quibus iustificari non possent. **Vnde**
& dominus ait **Iudæis**: Quia hæc ad duriciam cordis ue-
stri scripsit **Moyfes**. **Hinc est unde & Petrus** apostolus:
Quid imponitis, inquit, iugum supra ceruices fratrum,
quod neq; patres nostri neq; nos potuimus portare: **Nā**
si utilia fuissent, tunc data essent quando lex in tabulis
data est. **Sed** quia post tanta signa prodigiorum, & legē
æditam irreuerentes & diffidentes & ceruicofsi inuenti
sunt, talia ac tanta acceperunt mandata, in quibus respi-
rare non possent. **Hinc factum est**, ut & boni laborarent
cum malis accepturi mercedem. **Hæc ergo** pro uindicta
data sunt, ita ut tempore quo promissum aduenit doni
dei, misericordia dei relaxaret omnia quæ prius interdī-
xerat. **Quod non intelligētes** Iudæi sub iugo permanēt,
& quorundam libertatem his uolunt uinculis obliga-
re. **Ideoq;** hos obiurgandos admonet, ut ab his auertan-
tur. ¶ **Omnia munda mundis, his uero qui contamina-
ti sunt & sine fide, nihil mundum, sed inquinata est eorū
& mens & conscientia.**) Istos mundos esse significat, qui
& qua causa interdīcta sunt norūt, & qua causa concessa
sunt postea. **Nā** si in **Gen.** primo cap. legis. **Quia oīa** quæ
fecit deus, bona sunt, dubiū non est, quia & munda sunt.
Quia uero non intelligunt, immundi sunt. **Accusatores**
ergo scripturæ sunt. **Si enim bona facta legūtur**, cur in-
terdicuntur quasi execrabilia? **Si execrabilia non sunt**,
quia bona sunt propter duriciam cordis interdīcta no-
scuntur, quia indigni habiti sunt tota uti dei creatura.
Nam qui à melioribus prohibiti uidentur, horum mēs
& conscientia est, quia creaturam dei accusant, ut excu-
sent semetipfos. ¶ **Deum fatentur se nosse**, factis autem
negāt, quoniam sunt execrabiles & inobedientes, ad omne

Ezech. 20

Marci. 10

Acto. 15